

“Het perspectief van de gedupeerden”

MAURICE STEVENS

HOOFD AFDELING
MILIEU EN BOUWEN

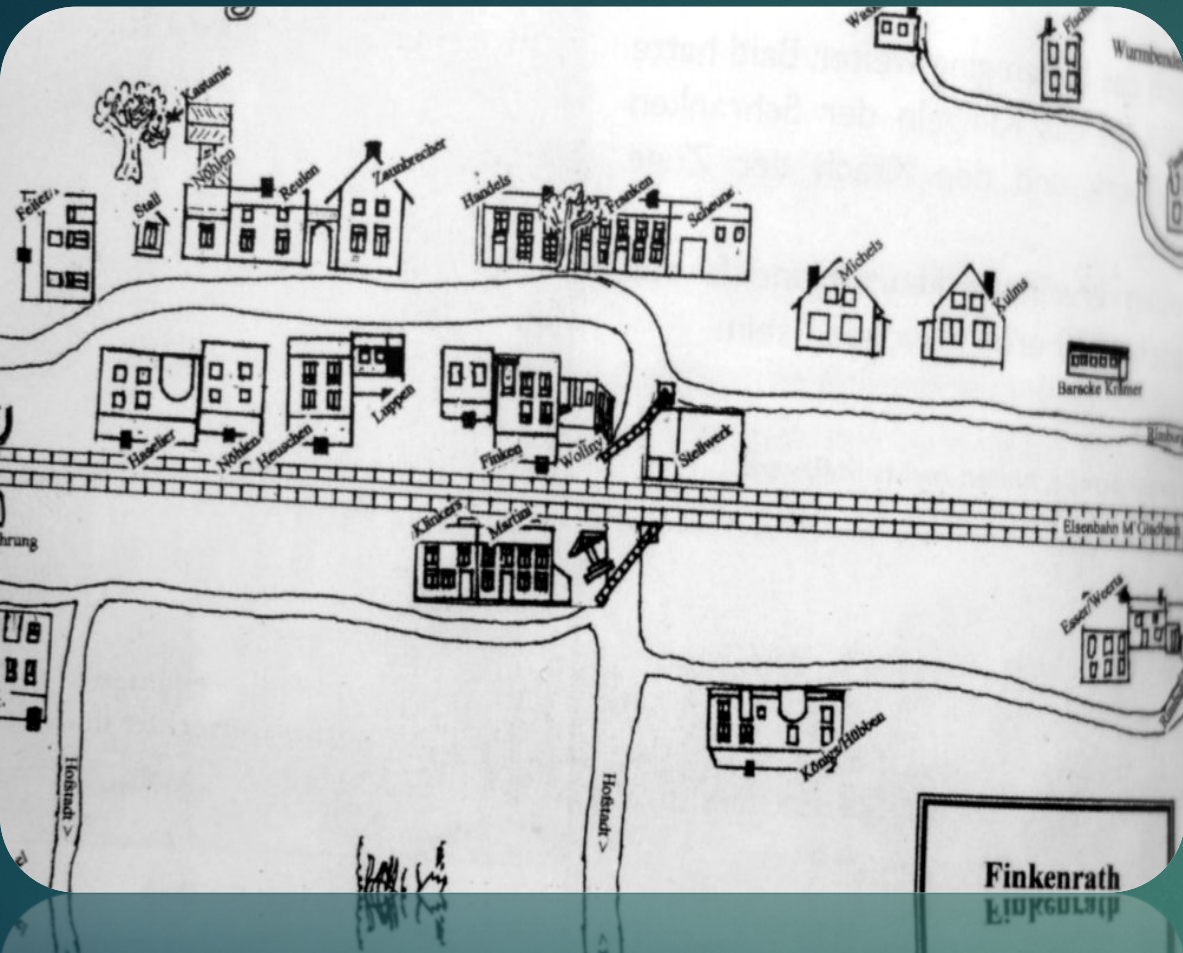

GEMEENTE
KERKRADE

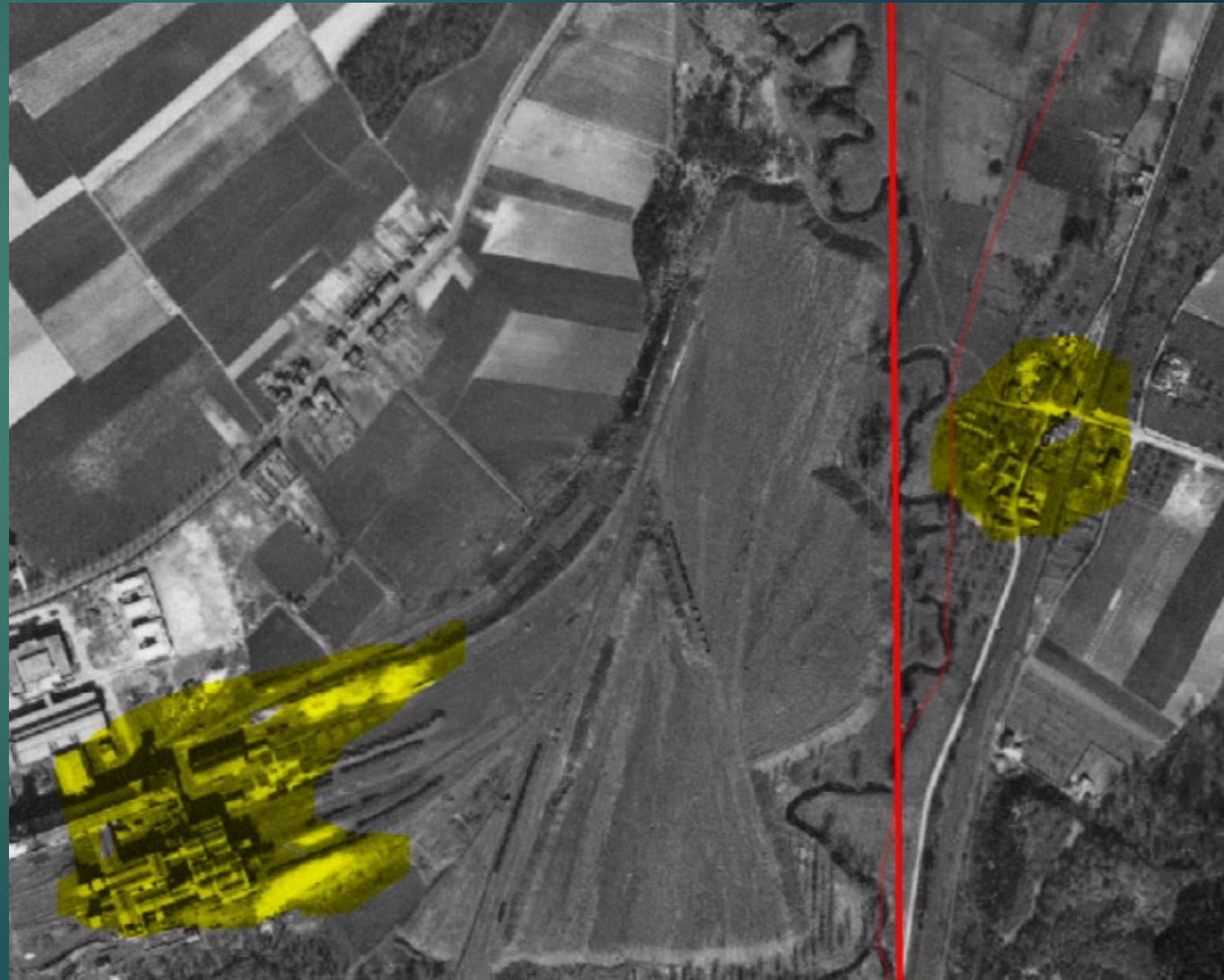
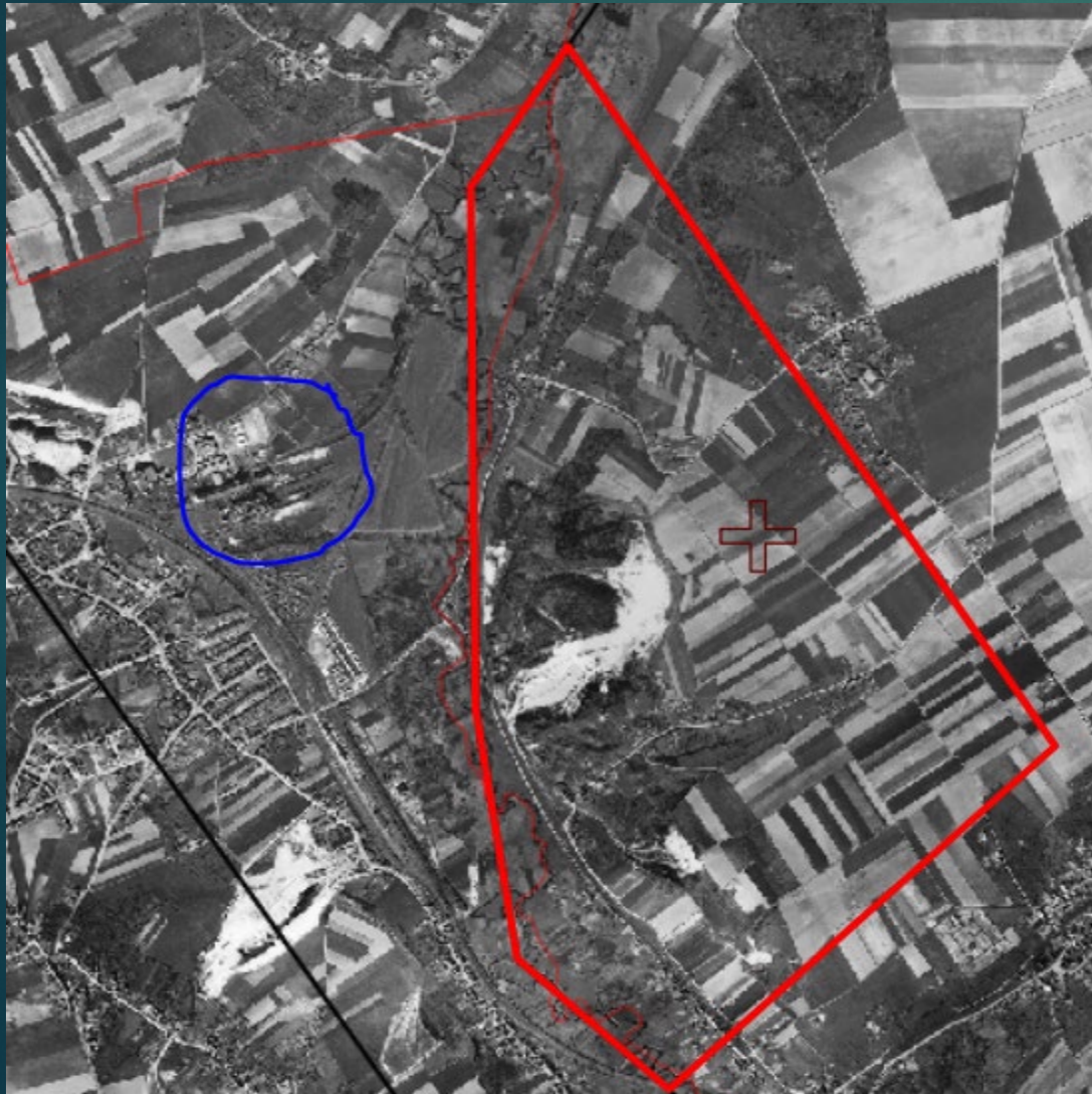
*Presentatie bestaat uit plaatjes ter
illustratie van het verhaal.*

U hoeft geen teksten te lezen!

In 1544 hoort het dorpje toe aan de heerlijkheid Rimbürg, maar na 1815 wordt het Pruisisch grondgebied. Het telt dan 12 woningen en 33 inwoners. Na een grenscorrectie in 1949 wordt het gehucht weer Nederlands. Door steenkoolwinning op slechts 300 meter diepte door de mijn **Julia** zakt de oppervlakte tot 10 meter diep weg. Nadat zij schadeloos gesteld worden door de mijn trekken de meeste bewoners weg. Tussen 1953 en 1958 wordt de mijnschade dermate groot, dat alle huizen moeten worden afgebroken. In 1963 wordt de grenscorrectie teruggedraaid en wordt het gebied weer Duits.

“Das vergessene Dorf Finkenrath”

“Das vergessene Dorf Finkenrath”

RAPPORT OVER DE VERGOEDING VAN MINDERWAARDE VAN GEBOUWEN
BIJ SCHEEFSTAND TENGEVOLGE VAN MIJNONTGINNING

uitgebracht aan De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg
door prof.ir. Th.R. Seldenrath en prof.ir. A. de Heer. (1961)

Inleiding

Van de zijde van de Gezamenlijke Steenkolenmijnen in
Limburg hebben ondergetekenden in februari 1961 het verzoek
gekregen hun oordeel te geven over enkele vraagpunten inzake
de vergoeding voor waardevermindering van gebouwen bij scheef-
stand ten gevolge van mijnontginning. Ter formulering van de
vraagstelling hebben de Limburgse Mijnen de volgende toelich-
ting verstrekt.

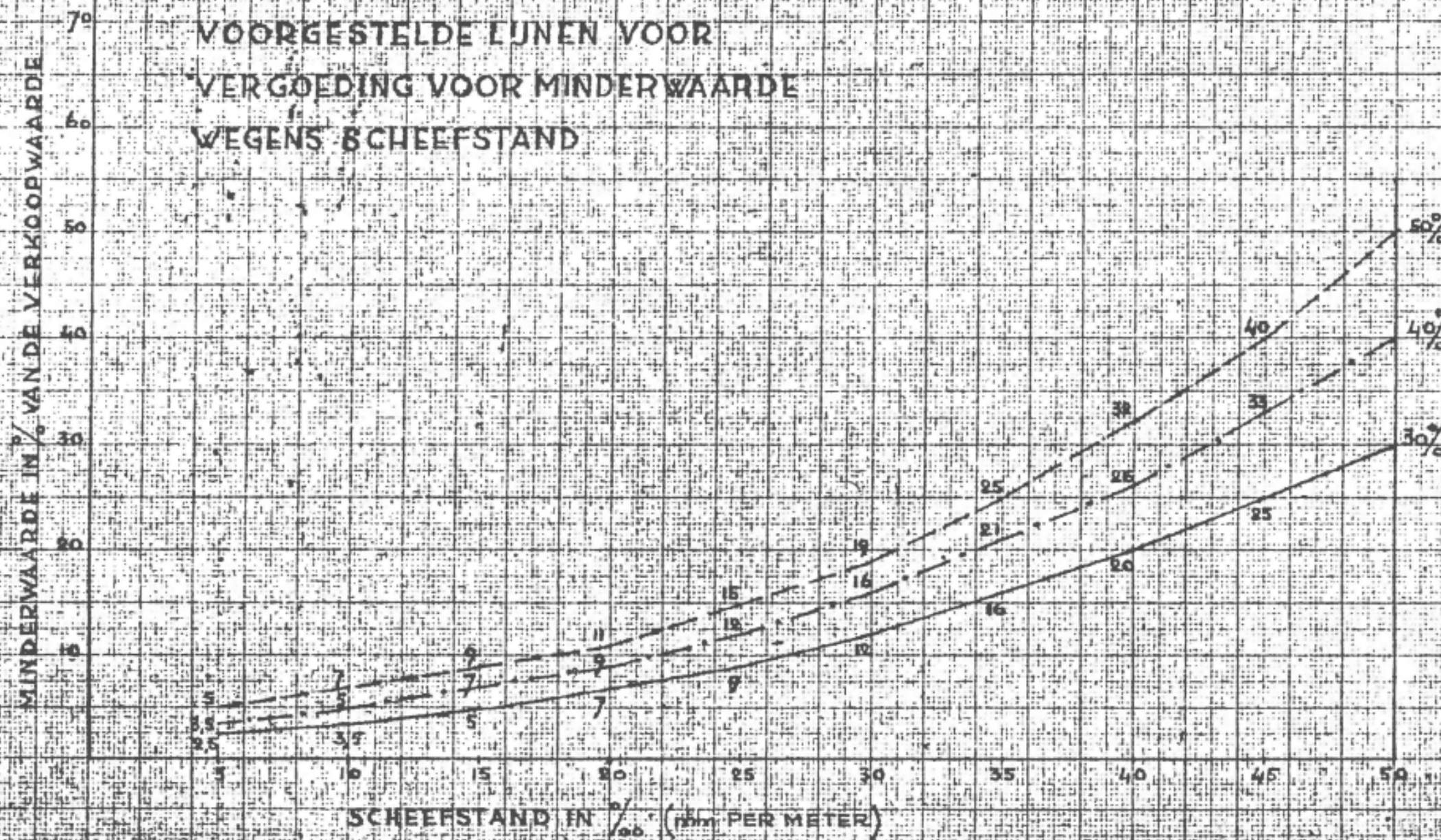
Slechts in gevallen van ernstige scheefstand, waarbij de ontwrichting zodanige vormen heeft aangenomen, dat van onbruikbaarheid en onbewoonbaarheid van het pand moet worden gesproken, ook na een eventueel herstel, zal afbraak en nieuwbouw in aanmerking komen.

In die gevallen, waarbij de scheefstand en de daarmee gepaard gaande ontwrichting door voortgaande mijnontginning nog niet tot stilstand zijn gekomen, zal in de praktijk het definitieve herstel tot een later tijdstip worden uitgesteld. In ernstige gevallen wordt vaak de bewoner tussentijds, in afwachting van de consolidering van de scheefstand, een vergoeding wegens verminderd woongenot toegekend, in de vorm van een huurreductie.

In de Limburgse praktijk blijkt de hantering van de bovengenoemde criteria alleszins te voldoen. Volgens opgave van de Limburgse Mijnen bedroeg het aantal behandelde mijnschadegevallen in de periode van 1 januari 1956 tot 1 januari 1961 ruim 42.000, waarbij slechts in 5 gevallen de tussenkomst van de rechter werd ingeroepen.

GRAFIEK 2

VOORGESTELDE LIJNEN VOOR VERGOEDING VOOR MINDERWAARDE WEGENS SCHEEFSTAND

Enige aspecten van de mijnschade in Zuid-Limburg

1964

door **S. Drent**, Chef Afdeling Mijnmeteren Staatsmijnen in Limburg

Volgens het Nederlands recht speelt bij iedere onrechtmatige daad, dus ook bij mijnschade, het vraagstuk van de medeschuld van de getroffene een belangrijke rol. Dit culmineert bij mijnschade in de beperkingsplicht van de benadeelde. Als men in de mijnstreek bouwt dan weet men dat men mijnschade kan verwachten. Door bepaalde voorzieningen te treffen (verankeringen, dilatatievoegen, expansiestukken in leidingen enz.) kan men de later te verwachten mijnschade voorkomen, althans beperken. De bouwer is dan ook verplicht de redelijk te eisen voorzieningen aan te brengen. Als hij het niet doet, dan loopt hij het gevaar, als straks mijnschade komt, deze niet vergoed te krijgen, althans dat deel ervan dat bij voorzieningen voorkomen had kunnen worden. In de overgrote meerderheid der gevallen zal het echter zo zijn, dat het niet redelijk is voorzieningen te vergen als de eigenaar die zelf moet betalen. Het is dus in het belang van de mijnonderneming zelve, dat zij de gewenste voorzieningen direct vergoedt, hetgeen dan ook praktijk is.

In welke vorm moet nu de schade worden vergoed? Dit zal kunnen gebeuren door herstel in natura — door betaling van een geldsom — of door een combinatie van beiden.

In de praktijk wordt het overgrote deel in de vorm van herstellingen in natura uitgevoerd. Aan beide methoden kleven vóór- en nadelen. Ik wil deze niet alle opsommen, maar slechts enkele punten noemen.

Een groot bezwaar tegen herstel in geld wordt veroorzaakt door het feit, dat de beschadigde juridisch niet verplicht is de verkregen som te besteden voor het verrichten van de nodige herstelwerkzaamheden. Derhalve geschiedt de reparatie vaak op de goedkoopst mogelijke manier en dus zodanig, dat verdere degradaties niet zullen uitblijven.

Aan herstel in natura kleeft o.a. het nadeel, dat dit vaak relatief kostbaar is doordat te veel gerepareerd wordt.

Huis en bodem zijn kostbaar

Schade door delfstoffenwinning

Het winnen van delfstoffen uit de ondergrond geeft een beweging aan de bovengrond, die in veel gevallen schade veroorzaakt.

Zeer bekend, maar ook berucht, zijn de beschadigingen ontstaan door de steenkoolmijnbouw in Zuid-Limburg. Recentelijk vergen de bodemdaling door gaswinning in Groningen, Friesland en Ameland, maar ook de veranderingen van het grondwaterpeil door ruilverkaveling, waterwinning en rioolaanleg veel aandacht.

Wanneer uit het delven van kolen of het oppompen van gas en olie schade ontstaat aan huizen en goederen, is de vraag naar verantwoordelijkheid en ver-

recompensatie zeer gerechtvaardigd, maar helaas niet altijd eenduidig en duidelijk te beantwoorden. Vaak zijn meerdere oorzaken voor de ontstane schade aan te wijzen en is de schuld-vraag niet eenvoudig en snel op te lossen. Veelal is een wet-

door ir. J. J. E. Pöttgens,
hoofdinspecteur Geotechniek
Staatstoezicht op de Mijnen
Rijswijk

Steenkool in Zuid-Limburg

Het grootste deel van de Limburgse steenkool is gedolven in de periode 1900-1975 op dieptes variërend van 50 m tot meer dan 800 m. De ontstane

Scheurvorming door steenkoolontginning in Zuid-Limburg

Na beëindiging van de mijnontginning in 1974 is ook het oppompen van mijnwater gestaakt. Voor de ontginning van 1 ton steenkool moest 2 m³ water uit het Limburgse carboon omhoog gepompt worden. Nu de mijnwaterspiegel weer stijgt, komt ook de Limburgse bodem weer omhoog. Naar verwachting zal deze geleidelijke en gelijkmatige stijging plaatselijk meer dan 25 cm bedragen. De bodem is weliswaar nog niet volledig tot rust gekomen,

maar nieuwe mijnschade is in het algemeen hieruit niet te verwachten. Hoewel de spektakulaire bodembeweging in het Limburgse Mijng gebied veel schade heeft veroorzaakt is slechts in enkele gevallen de waterhuishouding ernstig verstoord.

Aardigheidje....

Dit artikel kan niet worden afgesloten zonder een enkel woord over pseudo-mijnschade. Niet alleen in het mijngebied maar overal elders in den lande kan men meer gescheurde gebouwen en gebroken leidingen aantreffen. Dit is natuurlijk niet mogelijk zonder dat er beweging is opgetreden. Dezelfde bewegingen die elders schade veroorzaken, zullen ongetwijfeld ook in de mijnstreek optreden, zonder dat er van enig verband met de ondergrondse ontginning sprake is.

Dat men dergelijke schade vaak van de mijnbedrijven tracht vergoed te krijgen is alleszins begrijpelijk maar daarom niet minder onjuist. Alleen de nodige metingen zullen hier uitsluitsel kunnen geven.

Pseudo-mijnschade

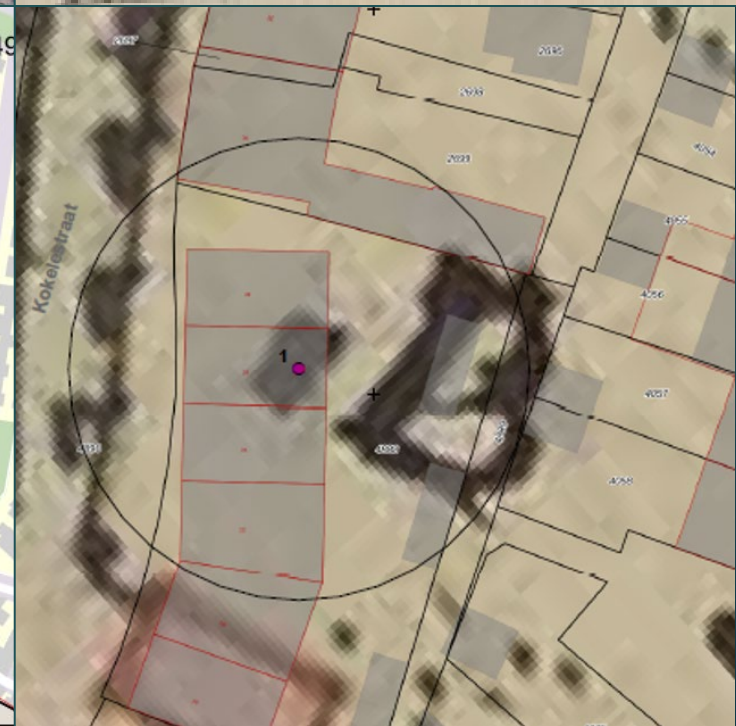
Niet alleen in een mijngebied of boven een groot gasveld, maar over elders in het land kan men gescheurde gebouwen en gebroken leidingen aantreffen. Dit is natuurlijk niet mogelijk zonder dat er beweging is opgetreden. Dergelijke bewegingen als gevolg van slappe bouwgrond, ongelijke gronddruk, grondwaterstandsveranderingen door polderpeilaanpassingen of door de invloed van beplanting, verkeerstrillingen of het gebrekkig functioneren van een rioolsysteem zullen ongetwijfeld in een mijnstreek optreden, zonder dat er van enig verband met de ondergrondse ontginning sprake is.

Dat men ook zo ontstane schade vaak van de mijnbedrijven tracht vergoed te krijgen is begrijpelijk, maar daarom niet minder onjuist. Voor een rechtvaardige schaderegeling zullen de nodige metingen uitsluitsel kunnen geven.

Historische mijnschachten

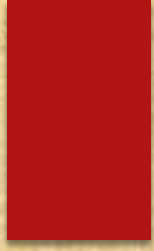
Vinden van
schachten is
een opgave.

Stand opsporen en saneren historische schachten

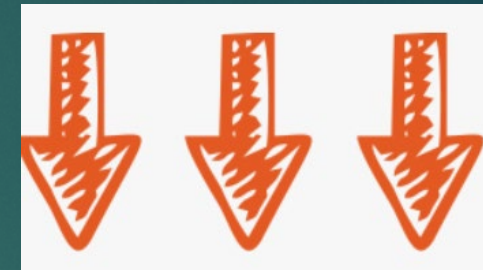
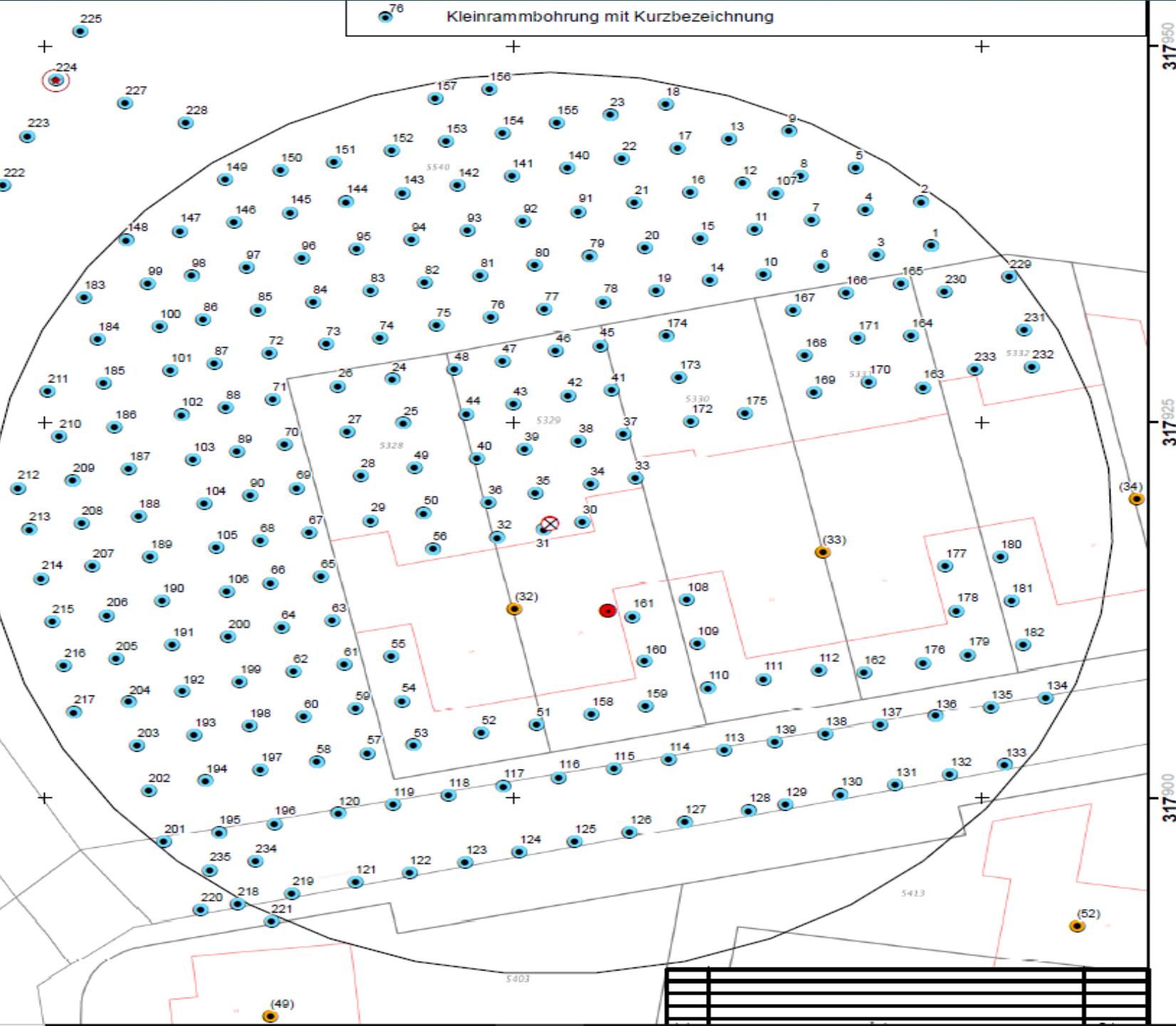
- Oorspronkelijk 59 schachten
- Daadwerkelijk aangetoond 23
- 5 schachten “vervallen”
- Uit “nieuw” kaartmateriaal 5 “nieuwe” schachten
- Opsporen nagenoeg afgerond
- Niet gevonden schachten “zorg” voor toekomst

Gesaneerde schachten

- 8 schachten gesaneerd
- 9^e sanering gaande
- “standaard werk”
- capaciteit 2 tot 3 per jaar
- op voorraad: 14 stuks

- Afgelopen vier jaar ca. 4 miljoen euro omgezet in “verharden ondergrond”.

Verzakking ondiepe mijngang

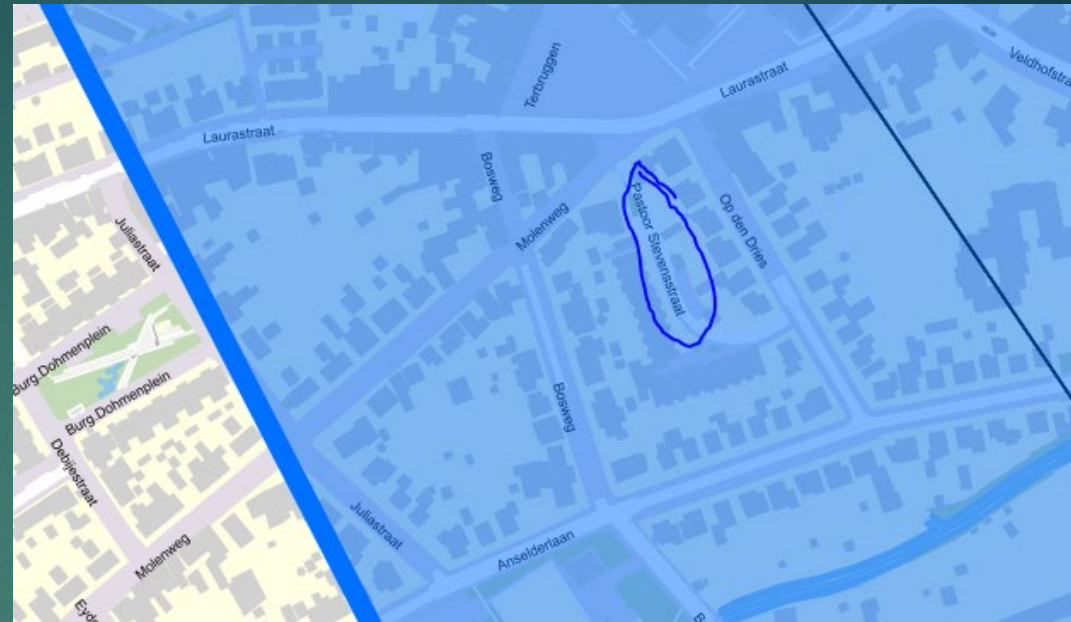
Kosten: 650.000 euro

Preventie vergoed?

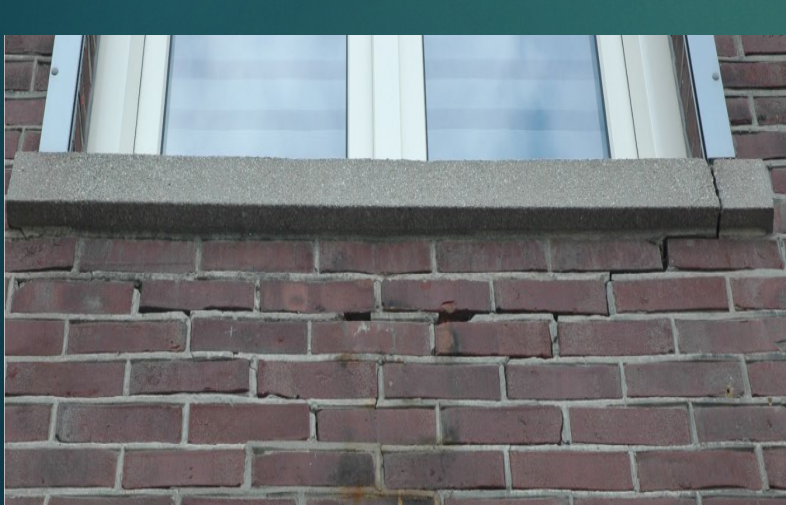
redelijk is voorzieningen te vergen als de eigenaar die zelf moet betalen. Het is dus in het belang van de mijnonderneming zelve, dat zij de gewenste voorzieningen direct vergoedt, hetgeen dan ook praktijk is.

Zoveelste waterlekkage in pechstraat in Eygelshoven, auto zakt weg in sinkhole

Een aantal bewoners klaagt dat het niet het eerste waterlek in hun straat is. WML bevestigt dat. Naast het huidige lek zaten bewoners van de Pastoor Stevensstraat ook op 26 juli 2022, 23 april 2021 en 9 april 2018 tijdelijk zonder water door een lekkage.

WML heeft de oorzaak van het lek niet kunnen achterhalen. „Het gebeurt wel vaker dat op één en dezelfde plek vaker lekkages optreden. Maar er zijn geen rare dingen gebeurd qua druk, uitval of wat dan ook. De leiding is ook niet zo oud dat die al aan vervanging toe is.”

-
- ▶ Opdracht vanuit college: “*wijs inwoners de weg*”
 - ▶ Vanaf 2017 tot nu: ca. 300 schademeldingen
 - ▶ Van haarscheurtjes tot serieuze openingen (definitie Tcbb)
 - ▶ Deels verklaarbaar uit ontwerp of uitvoering bouwwerk
 - ▶ Rol gemeente: bouw- en woningtoezicht, aantal keer ingegrepen
 - ▶ Verwijzen naar Tcbb, Calamiteitenfonds of naar niemand...
 - ▶ Mening gemeente gevraagd over voorlopige adviezen Tcbb

“Wíl de échte gedupeerde nu opstaan!”

Het perspectief van de gedupeerden

MIJNBOUWSCHADE IN LIMBURG OORZAKEN, SCHADEREGELING EN EEN NIEUW INSTITUUT

17 mei 2023

→ PROGRAMMA

Glück auf!

